

Information till dig som är revisor i en stiftelse

Ett uppdrag som revisor i en stiftelse innebär i stort sett samma uppgifter och utmaningar som att revidera ett aktiebolag. God revisionsned är grundpelaren även vid revision av en stiftelse. Men det finns väsentliga skillnader. Stiftelselagens bestämmelser avviker i några viktiga avseenden från aktiebolagslagens bestämmelser, vilket påverkar revisorns arbete och rapportering. Reglerna för revision av stiftelser finns i stiftelselagens fjärde kapitel.

I denna broschyr har vi samlat information som kan vara bra att tänka på för dig som är vald till revisor i en stiftelse. Informationen gäller främst bokföringsskyldiga avkastningsstiftelser, näringsdrivande stiftelser och insamlingsstiftelser.

Revision av stiftelsens räkenskaper

Detta är viktigt att tänka på vid revisionen av stiftelser:

- ☛ **Större stiftelser** ska tillämpa BFN:s regelverk "Årsredovisning och koncernredovisning" (K3), när de upprättar årsredovisning. K3 ska tillämpas i sin helhet. Mindre stiftelser kan välja att tillämpa K3 eller så ska de tillämpa "Årsredovisning för mindre företag" (K2). K2 har särskilda regler för uppställningsformen av resultaträkningen, balansräkningen, förvaltningsberättelsen och förenklade regler för värdering och upplysningar i noter. Även K2 ska tillämpas i sin helhet.
- ☛ Årsredovisningslagen anger minimikrav på vad **förvaltningsberättelsen** ska innehålla. Förvaltningsberättelsen ska beskriva stiftelsens ändamål enligt stiftelseförordnandet och ange på vilket sätt man har främjat ändamålet under året (6 kap. 4 § ÅRL). Förvaltningsberättelsen ska även innehålla uppgifter om sådana förhållanden som är viktiga för att bedöma stiftelsens utveckling och som inte framgår av resultat- och balansräkning. Det kan handla om permutationer, större gåvor eller förändring av verksamheten.
- ☛ **Väsentliga händelser** som inträffat efter räkenskapsårets slut men före upprättandet av årsredovisningen ska anges i not. Det kan exempelvis vara förändringar i styrelsens sammansättning, större förändringar i en värdepappersportfölj eller pågående ansökan om permutation (5 kap 22 § ÅRL).
- ☛ Det är vanligt att stiftelser äger fastigheter. De generella redovisningsprinciperna för vad som ska aktiveras respektive kostnadsföras gäller även för stiftelser. Det förekommer att stiftelser kostnadsför utgifter som istället borde ha aktiverats som byggnad. Det påverkar utdelningsbara medel och stiftelsens möjligheter att uppfylla sitt ändamål i enlighet med stiftelseförordnandet.
- ☛ En annan vanlig tillgångspost i stiftelser är **värdepapper**. Finns det placeringsföreskrifter i stiftelseförordnandet? En sådan föreskrift måste följas. I en avkastningsstiftelse består det bundna egna kapitalet av stiftelskapitalet, eventuella kapitaliseringar och ackumulerade reavinster om inte annat framgår av förordnandet.
- ☛ **Finansiella placeringar** bör granskas noga vid revisionen. Om det inte framgår av stiftelseförordnandet hur förmögenheten ska vara placerad ansvarar styrelsen eller förvaltaren för att tillgångarna placeras på ett godtagbart sätt. Det innebär att styrelsen ska sträva efter en god riskspridning, att realvärdet bibehålls, att kapitalet hanteras försiktigt och skyddas från förluster och att tillgångarna är omsättningsbara. Placeringar i onoterade aktier är därmed i de flesta fall otillåten.
- ☛ **Utlåning av medel** från stiftelsen granskas noga vid revisionen. Det är förbjudet för stiftelser att lämna lån eller ställa säkerhet till förmån för stiftaren och närstående, förvaltaren eller en juridisk person som någon av dessa har ett bestämmande inflytande över. Reglerna i stiftelselagen är tvingande.
- ☛ Det är **inte tillåtet att bilda dotterbolag** om det inte finns stöd för det i stiftelseförordnandet. I många fall krävs det att stiftelsen ansöker om permutation innan man kan bilda dotterbolag. Ansökan om permutation ska göras till Kammarkollegiet.
- ☛ **En insamlingsstiftelse**, under en period om tre sammanhängande räkenskapsår, ska använda minst tre fjärdedelar av sina intäkter för stiftelsens ändamål (11 kap. 2a § stiftelselagen). Därmed bör insamlingsstiftelser särredovisa sina ändamålskostnader på så sätt att det blir möjligt för revisorer och tillsynsmyndigheten att följa upp och kontrollera dessa vid årets slut.
- ☛ En stiftelse som **utövar näringsverksamhet** ska genast upprätta en kontrollbalansräkning så snart styrelsen/förvaltaren har anledning att anta att värdet av tillgångarna understiger summan av stiftelsens skulder. Visar kontrollbalansräkningen att det inte finns några övervärden i stiftelsens tillgångar som medför att eget kapital föreligger, ska styrelsen eller förvaltaren ansöka hos tingsrätt om att stiftelsen försätts i likvidation. Ansökan kan även göras av enskild ledamot eller av revisorn.
- ☛ **För bokföringsskyldiga stiftelser** ska årsredovisningen, räkenskapsmaterial med mera lämnas till revisorn för granskning senast fyra månader efter räkenskapsårets utgång. Revisorerna ska överlämna sin revisionsberättelse senast fem och en halv månad efter utgången av stiftelsens räkenskapsår. Årsredovisningen med revisionsberättelsen lämnas in till Länsstyrelsen för registrering senast sex månader efter räkenskapsårets utgång.

Revision av styrelsens förvaltning

Vid revision av styrelsens förvaltning bör du bland annat tänka på att:

- ➔ Revisionen ska alltid inkludera en bedömning av om styrelsen har agerat i enlighet med stiftelseförordnandet och att tillgångarna är placerade i enlighet med förordnandet eller annars vad som framgår av 2 kap. 4 eller 6 §§ stiftelselagen.
- ➔ Eftersom stiftelsen saknar ägare och medlemmar så är det extra viktigt att revisorerna säkerställer att stiftelsen har en god intern kontroll.
- ➔ Revisionen ska inkludera en granskning av närstående transaktioner och risker för jäv.
- ➔ Kontrollera att stiftelsen anmält ändrade uppgifter till stiftelseregistret. Anmälan ska genast göras för bland annat styrelsens sammansättning, kontaktuppgifter för ledamöter, ändrade föreskrifter i stiftelseförordnandet, byte av revisorer med mera (10 kap. 3 § stiftelselagen).
- ➔ Det finns risk för att stiftelser kan användas eller utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism. Läs mer om detta i Revisorsinspektionens riktade information till revisorer på [Revisorsinspektionens webbplats](#).
- ➔ Länsstyrelsen som tillsynsmyndighet har möjlighet att vända sig till revisorn och begära upplysningar om stiftelsen (4 kap. 15 § stiftelselagen).

Visste du att...

En stiftelse inte kan vara vilande, sådana bestämmelser saknas i stiftelselagen eller i motsvarande lagstiftning.

Revisionsberättelsen

Det finns utmärkta mallar för revisionsberättelsens utformning via [faronline.se](#). Mallar finns för samtliga stiftelsetyper. I vår tillsyn har vi noterat att revisionsberättelser alltför ofta hänvisar till aktiebolagslagen i stället för stiftelselagen. Notera att det endast är kvalificerade revisorer som har möjlighet att använda mallarna.

Revisorerna ska inte uttala sig om ansvarsfrihet för styrelsen. Anledningen är att stiftelser inte har ägare som kan fatta beslut om ansvarsfrihet med bindande verkan. Undantaget är om detta uttryckligen framgår av stiftelseförordnandet. Stiftelser som ska upprätta årsredovisning ska lämna in denna tillsammans med revisionsberättelsen till länsstyrelsen senast sex månader efter räkenskapsårets utgång.

Om revisorns uppdrag upphör i förtid ska revisorn genast anmäla detta till länsstyrelsen. Detta gäller för bokföringsskyldiga stiftelser, om uppdraget är tidsbestämt eller uppdraget är tillsvidare och ingen ny revisor tillträtt. Revisorn ska i sin anmälan redogöra för vad hen har kommit fram till under den tid av räkenskapsåret som uppdraget pågått. Kopia av anmälan ska även lämnas till stiftelsens styrelse eller förvaltare.

Visste du att...

I stiftelser finns det ingen som är överordnad styrelsen. Stiftelser saknar ägare och medlemmar som kan yttra sig över styrelsens förvaltning på en stämma. Därmed är de externa kontrollfunktionerna i form av revisorer och tillsynsmyndigheten extra viktiga.

Kontakta oss

Här hittar du kontaktuppgifter till de länsstyrelser som har ansvar för tillsyn av stiftelser. Om du har frågor är du självklart välkomna att kontakta oss.

Länsstyrelsen i Dalarna
Telefon: 010-225 00 00
E-post: dalarna@lansstyrelsen.se

Länsstyrelsen i Norrbotten
Telefon: 010-225 50 00
E-post: norrbotten@lansstyrelsen.se

Länsstyrelsen i Skåne
Telefon: 010-224 10 00
E-post: skane@lansstyrelsen.se

Länsstyrelsen i Stockholm
Telefon: 010-223 10 00
E-post: stockholm@lansstyrelsen.se

Länsstyrelsen i Västernorrland
Telefon: 0611-34 90 00
E-post: vasternorrland@lansstyrelsen.se

Länsstyrelsen i Västra Götaland
Telefon: 010-224 40 00
E-post: vastragotaland@lansstyrelsen.se

Länsstyrelsen i Östergötland
Telefon: 010-223 50 00
E-post: ostergotland@lansstyrelsen.se

Visste du att...

Du kan ta reda på vilka som sitter i en styrelse för en stiftelse och hitta uppgifter om styrelseledamöter genom tjänsten stiftelsesök:
stiftelser.lansstyrelsen.se

Länsstyrelserna
